

Я.О. Ісько

Житомирський державний педагогічний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

канд. пед. н., доц. Н.Р. Прокопчук

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

На сучасному етапі свого розвитку наша держава вимагає від підростаючого покоління гнучкості, швидкої адаптації до різноманітних ситуацій, комунікабельності, вмінь критичного мислення, долати конфлікти та бути готовими до міжкультурного та міжособистісного спілкування і співробітництва. Значною мірою змінився також статус іноземної мови (ІМ) в суспільстві. Входження України у світове співтовариство забезпечило зростання попиту на знання ІМ. Знання ІМ в наш час є запорукою вдалої кар'єри та професійного росту.

У шкільну практику сьогодні активно впроваджуються інтерактивні методи навчання, які ефективно сприяють засвоєнню матеріалу, адже впливають на свідомість учня, на його почуття та волю. Також інтерактивні методи формують творчу особистість, що здатна ефективно застосовувати набуті знання, уміння й навички у практичній діяльності в багатьох сферах суспільного життя. Для вдалого виконання завдань, що постають перед сучасною школою, важливо створити ситуацію, за якої вчитель і учень стануть повноправними суб'єктами системи освіти, а основою навчання буде рівноправний діалог між тими, хто навчає, і тими, хто навчається [5, с. 28].

Враховуючи вищезазначене, підвищення ефективності навчання залежить від доцільності використання різноманітних, найвідповідніших навчальній темі методів навчання, а також від активізації всього навчального процесу. Ми вважаємо, що на уроках англійської мови доцільно використовувати методи, що стимулюють учнів до творчої, продуктивної праці, викликають прагнення до спілкування і висловлювання власних думок англійською мовою. Даним вимогам найкраще відповідають саме новітні інтерактивні методи навчання.

Тому, **метою статті** є розглянути ефективність використання новітніх інтерактивних технологій як однієї із форм стимулювання учнів до вивчення ІМ.

Як свідчить аналіз науково-педагогічної літератури, проблемам застосування інтерактивних методів навчання присвячені численні наукові дослідження, зокрема російські та українські вчені Н. Коломієць, О. Коротаєва, А. Марганець, Г. Мітіна, О. Пехота, Л. Пироженко, О. Пометун, Г. Самохіна, М. Скрипник, С. Стил'єв, Н. Суворова, О. Ярошенко вивчали теоретичні аспекти, пов'язані з визначенням сутності інтерактивних методів, їх класифікації, ефективності для розв'язання навчальних завдань.

Розглянемо питання інтерактивності детальніше. Інтерактивний (від англ. interaction - взаємодія) – той, що базується на взаємодії; означає наявність зворотного зв'язку між педагогом та учнями. Інтерактивне навчання – це той вид діяльності, що передбачає взаємодію учня з навчальним середовищем, яке слугує джерелом засвоюваного ним досвіду [4, с. 7]. Інтерація у розумінні педагогічних методик передбачає навчання у співпраці, коли і педагог, і слухачі є суб'єктами навчання. Інтерактивність у навчанні можна пояснити як здатність до взаємодії, навчання у режимі бесіди, діалогу, дії. Отже, інтерактивним можна назвати метод, в якому той, хто навчається, є учасником. Учень не виступає лише слухачем, спостерігачем, а бере активну участь у тому, що відбувається на уроці [1, с. 6].

Серед найпопулярніших на сьогодні інтерактивних методів виділяють: *мозковий штурм; рольові ігри та інсценування; руханки; аналіз історій; континуум; виготовлення постерів, флаєрів, буклетів; створення малюнків та історій відповідно до заданої теми; взаємонавчання; вправи «криголами»; прийоми консенсусу «Діамант» або «Концентричні кола»; обговорення в колі; дебати; групова робота «Акваріум», «Тріада»; евристичні бесіди; проектування бізнеспланів; конкурси з практичними завданнями; проведення творчих заходів* [6].

Виокремимо найновіші інтерактивні методи навчання та проаналізуємо їх потенціал у використанні на уроках ІМ. Так, інтерактивні ігри “*Grab-a-minute*” та “*An-item-description*” передбачають пояснення учнем певного слова або фрази із застосуванням часових обмежень або із встановленням певних правил (заборони жестів, наприклад) [3]. Вони вдало застосовуються на етапі перевірки і закріплення нових знань, а саме словникового запасу із певної теми, граматичних конструкцій.

Серед найактуальніших сьогодні дискусійних форм виділяються: “*Judicial sitting*”, “*Brainstorming*”, “*Dozen-of-questions*”. Дані форми роботи направлені на впорядкований обмін думками, твердженнями з метою формування в учнів певної точки зору. Головними умовами є обмеження одним питанням чи темою, висловлена думка має бути аргументованою [2]. При вивченні ІМ вищезазначені форми роботи дають змогу розвивати навички діалогічного та монологічного мовлення із застосуванням активної лексики, інтонаційно оформлених реплік на заперечення, протиставлення, вираження особистої думки тощо.

Цікавим методом підвищення продуктивності учнів на уроках ІМ є метод “*Six Thinking Hats*” (метод «Шести капелюшків»), який передбачає шість категорій мислення, кожна з яких репрезентується капелюшком відповідного кольору. Білий капелюшок – це детальна, необхідна інформація щодо теми; жовтий – її переваги; чорний – обережність, приховані загрози; червоний – почуття, ідеї та інтуїтивні прозріння щодо теми; зелений – творчі, альтернативні рішення, нові ідеї та можливості; синій капелюх – керування розумовими процесами. Даний метод ефективно працює при розгляді багатоаспектності явища [6]. На уроці ІМ його доцільно використовувати для

опису картин, обговорення фрагментів кінофільмів, прочитаних книг, а також для вираження думок із певної проблемної теми.

Не менш важливим у сучасному навчально-виховному процесі є використання мультимедійних технологій. У поєднанні із методами інтерактивного навчання вони створюють потужний арсенал для успішного здійснення навчальних цілей. До інтерактивних ігор із залученням таких технологій можемо віднести методи проектів “*Presentation*” та відеопроєктів “*Videoproject*”, які передбачають виконання та презентацію творчого завдання за допомогою відповідного програмного забезпечення (PowerPoint, MovieMaker, наприклад) із попереднім аналізом теоретичного матеріалу, відбором зображальної наочності. Це сприяє розширенню загальної інформативності учнів, формує у них культуру роботи з інформацією [3]. На уроках ІМ такі презентації доречно використовувати для підсумкових уроків, коли учні демонструють засвоєння навчального матеріалу на усіх мовних рівнях. Проекти можуть бути індивідуальними, парними чи груповими. Головною умовою їх успішної реалізації є відповідне програмне забезпечення та наявність мультимедійних комплексів.

На етапі рецептивно-репродуктивного тренування навчального матеріалу та комунікативної практики ефективно спрацьовують інтерактивні ігри “*First Million*”, “*The Brain of the Class*”, “*Who’s on top?*” та інші. Організація та проведення таких ігор вимагає попередньої підготовки вчителя, розробки доречних завдань, виконання яких передбачатиме роботу із мультимедійним проектором, мультимедійною інтерактивною дошкою [2]. Такі ігри-шоу дозволяють систематизувати навчальний матеріал, перевірити рівень сформованості умінь і навичок учнів, а також розвивати командний дух, толерантність, дух справедливих суперництва. Усе вищезазначене сприятиме підвищенню ініціативності, мотивації учнів, рівня зацікавленості навчальним матеріалом.

З огляду на вищезазначене сформулюємо переваги інтерактивних методів навчання:

1. формування мотивації до навчання;
2. активізація пізнавальної діяльності;
3. розвиток мислення;
4. розширення активної інформативності;
5. створення співпраці у колективі, підвищення результативності.

Отже, інтерактивні методи є корисними в інтенсифікації та оптимізації навчального процесу. Використання інтерактивного навчання не є самоціллю, а лише засобом для досягнення тієї атмосфери в класі, яка найкращим чином сприятиме співробітництву і доброзичливості, дозволить у повній мірі реалізувати особистісно орієнтоване навчання. При вивченні ІМ інтерактивні методи здатні забезпечити сприятливі умови для розвитку монологічного та діалогічного мовлення, створення ефективних комунікативних ситуацій, проведення змістовних та продуктивних підсумкових уроків.

Список використаної літератури

- ☐ Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2003. – С. 4-10.
- ☐ Куца С.В. Сучасні методи викладання іноземних мов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/757>
- ☐ Олішевич В.М. Інтерактивні методи навчання: переваги та недоліки при викладанні іноземної мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
- ☐ Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К. : А.С.К., 2005. – С. 192.
- ☐ Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови / В. Редько // Рідна школа. – 2011. – № 8-9. – С. 28-36.
- ☐ Циркаль А.Ю. Огляд найбільш цікавих інтерактивних методів на заняттях з англійської мови. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1146>